

Перед миром.

Відповідь союзників врученя.

то реакція з обоєнкої сторони против схизми. Як би щось подібного, як російська схизма грозила якомусь іншому католицькому народові, то певно там почавши від власті духовних, съящењства, аж до простого мужика, все становуло би з нею до борби. Не брачко би в тій справі синоду, місій, проповідей, віч, часописій, брошур, протестів, а у нас! на жаль йде всьо черепашеням кроком, бо наша суспільність під проводом духовної і съвітської інтелігенції засята чим іншим, а справу російського православя поляпила на ласку Божу та на саму власть духовну, котра без моральності съупільності не може успішно противідлати злу.

Щож сказати на се, що власть духовна приневолена съупільності съящењника за явне пропаганда російського православя, що сказата на се, що католицьке московільське духовенство не виступає всюди против схизми — а декотрі з них ігнорують зарядження своїх духів. власті?

Чи ж в нас нема на стільки сили, щоби сю неприродну цъвітку схизми завчасу зірвати і соналити. Так! Є у нас аж надто сили — лише бракує нам відваги, рішучості, а за се не брак нам рівнодушності. Однак нам, а передовсім съящењникам, не вільно бути байдужими на російско-схематицьку язву. Духовенство повинно явно виступити в проповідах, в съв. сповіді, в часописах, брошурах против сеї ересі і остеречи народ перед нею. В проповідах треба виступити поіменно против съематицьких часописій, не допускати їх до читалень, поясняти людям, що за читання таких часописів підпадає ся клятві церковній, та що при сповіді такий не може дістати розгрішена. Просимо передовсім, щоби власть духовні рішучо важадали від духовенства сповнення своїх обовязків згідом грізою небезпеки і назвали в своїх листах пастирських поіменно тоті часописи, які ширять між народом пропаганду російського православя.

Наше учительство повинно прийти з помочию духовенству і в школі поучувати дітвтору, що не читала таких часописій, бо на жаль і дітвтор йде за старшими і часами навіть до школи приносить такі часописи. — Ось макмо великий съв. піст, се як раз найлучша пора до праці на церковній — релігійній ниві. Тепер можна богато зробити. Лише праці, лише доброї волі, лише охоти, бо коли не возьмемо ся завчасу до противідлана схизми, то можемо і то небавом з власної вини і недальства, побачити сотки нашого народу в схизмі, а се було би для нас стидом і гальбо, що ми дали собі вирвати московським агітаторам — наші душі. Не занедбуймо справи, але чуваймо і противідлаймо злу!

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх знакомих.

підпала під сильний вплив російської*) (призвав се й проф. Здзеховські), але мимо того далеко й до безвідідного пессимізму російських письменників.

В „Dziejach grzechu“ ви всеж таки бачите послідовність учинків, бачите, як з одного зла виростає друге, як люди грішать і караються за гріхи, ви всеж таки за ниткою дійдете до клубка, відчуєте і зрозумієте тих людей а в „Лісній тонь“ ви стаєте зовсім безрадінні. Руки опадають, кров стинає ся в жилах і цілий съвіт стає подібний до тої лісової нетрі, в которую вкинули замучену Автонію.

Странно!...

Ось вам один примір з новішої російської літератури. Чи такою поживою макмо макмо макмати нашого народного духа, чи на такій лекції макмо виховувати нашу молодіж, чи такими повістями макмо розвеселяти своє і так сумне житя — скажіть самі...

Правда, має р. съїска література також інші твори, повісті Тургенєва і Гончарова, поезії Лермонтова, сатири Щедріна — але хто їх нині читає? Нині всі за новинами го нинь, дарма, що в тих новинах криє ся гідь і отруя.

∞.

*) На жаль те саме стало ся і з українською — Ред.

Балканські відомості.

У відповідь на крок представників великороджав, щоби позволено цілому цивільному населеню опустити Скодру, чорногорське правительство відповіло, що вже з початком операції предложило консулям, щоби чужі піддані вийшли з міста. Консулярне тіло не уважало відповідним зробити се. Правительство є готове і нині се зробити, однак жалє, що із важливих військових і політичних зглядів не може цілого цивільного населеня випустити.

Командант болгарської армії Дмитрів відіїхав вчера, як зачувати, до Петербурга в надзвичайнім посольстві.

Розоружене.

Звільнюване із служби російських резервістів буде покінчено црятагом трох тижнів. Найперше будуть розпущені резервісти з далеких провінцій, оціля покликані з середутої Росії, а вкінці резервісти з надграниччях західних країв.

Болгарський „Миръ“ витас радісно австро-російське розоружене, як „гарний гест(!)“ обох звірхників для удержання європейського світу і независимості балканських народів.

Оподі одержало угорське міністерство гонведів обіжник, виваючий до відслання до дому резервістів в 1909. року. Вчера всі полки гонведів виконали сей розпорядок. Резервісти і запасні резервісти в 1910. р. остають від дальнє під оружем.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— Календар. В неділю: руско-кат.: Евтоя; римо-кат.: Любіна. — В понеділок: руско-кат.: Герасима і Павла; римо-кат.: Гертруди. — Вівторок: руско-кат.: Конона муч.; римо-кат.: Едварда.

— Недуга С. в. Отця. „Corriere d'Italia“ доносить, що стан здоровля С. в. Отця поправився. Ніч перебув недужий добре, після чого зів зі смаком сндане. С. в. Отець встав вчера з ліжка. Є вадія, що перебуде Він цілій нічний день поза ліжком. С. в. Отець проходжував ся через 3 години. На думку лікарів віздоровлюване буде тривати дової час. До 15. цъвітня відкликано всі прията.

— Преосьв. Епископ др. Хомишин війдеть в понеділок на довший час зі Станіславово.

— Соромна рубрика. Пишуть нам: У онодішнім „Ділѣ“ появилася ся стаття з підписом „Львівський“, в якій зовсім слушно пише ся про занепад львівської організації, а передівсім всенаро-ного товариства львівських Русинів „Львівська Русь“. Коли не помилюється, пише сю статю о. с. Стефанович. Ні, не пише, але кождим спокійнім і розумним словом бе по совісті сю велику львівську громаду українську, що поза личними справами і „народними“ баллями забула про все. Мало сказано. Сотки, ба тисячі урядників — і то независимих! — „Дністра“, „Кр. Союза кредитового“, „Союза ревізійного“, „Тов. Урядників і Свящењників“, „Достави“, ріжних народних Банків, „Гостинниці“, „Народної Канцелярії“(!), такої великої редакції, як „Діл“ (з вімкою п. Ярослава Весоловського) і т. д. і т. д. віколя навіть не загляне до такої „Львівської Русі“. Деж ті панове, які — мимоходом кажучи — живуть за народну керуванію? Де наші адвокати, їх концепції, писарі і всілякі їх заушники в великих претенсіях? Де лікарі? Навіть п. др. Е. Озаркевич, давніше справді діяльній, кивнув на все. А ті круги львівських академіків — буршів, що „путь і буть“ в „Народній Гостинниці“? Вправляють ся, щоби йти проти Монастика? Лож! Крім нечисленних одиниць віяного нема, а денкі показують ся на площі „Сокола-Батька“, щоби глумити ся. (Потвердить се такий съвідок, як посол др. Л. Цегельський). А се все люди независимі!

Коли писати правду, то до самого кінця. Поляшім поле політики, а передідом до науки. Що діє ся на університеті? Де наші професори? Проф. Грушевський в Києві (сей бодай працює для нашої історії), проф. Колесса всіго 3 чи 4 рази за цілий курс появляє ся на університеті, на те, щоби з кличками на конець заявити, що не знає, коли

буде викладати, бо їде на полудне для ратовання „підірвого здоровля“. Проф. Диєстрянський вже вавіть викладів ве оголошує.

Організація спить, виклади завішенні на кілок, але зате „Гостинниця“ і інші шиночки гомонять.

Серце рве біль, коли прийдеш на „Львівську Русь“, або до якої небудь львівської місції читальні. Або краще нібито в кругах тих, що будім то „працюють“. На зборах „Прорвітвітного Кружка“ Укр. Студентського Союза не говорить ся, яких методів уживати для ратовання підльвівських сіл перед заливом польщиною і кацапською дурійкою, але їде сварка над такими партійними, чи личними дурничками, що чоловікові відходить охота слухати сих сварок.

Схаменіть ся, будьте люди! — Аз.

— Про концерт в честь Т. Шевченка в Перешибі пишуть нам: З нагоди 52. роковин смерті Т. Шевченка відбуває ся у нас 11. марта с. р. концерт уладжений заходом молодіжі пе-ремісників укр. гімназії. Концерт випав величально і дав наглядний доказ, з яким пітизом відносить ся наша шкільна молодіж до культу Шевченка і як не щадить она своїх молодечих сил, щоби достойно вішанувати пам'ять нашого Кубзара. Вступне слово виголосив ученик Блюй, який в коротких словах подав значення Тараса для укр. народу і в окрема для нашої молодіжі. Потім слідували в'яльни і музичні продукції. Хор учеників відспівав: Лисенка „Ворон“, „Привіт Тарасові“ (укладу о. Пасічнікского, учителя співу укр. гімн.), Кизими „Чорна хмара“ і „Завіща“ Вербицкого. Ученик Голинський відспівав дуже гарно Лисенка „Ой Дніпре“ і Стчинського „І золотій і дорогої“. З музичних продукцій були замітні: фортепіанове сольо, смичковий дует і відіграв гімназ. оркестрою одної увертури. Декламацій було дві: „Гамалія“ і „Вівір з думок Т. Шевченка“. Обі випали дуже добре. — Численно відбрана публіка в салі Народного Дому була одушевлена продукціями молодих дебютантів і не щадила їх заслужених оплесків призначені. Разило лише трохи деяких, що ні оден з учителів рускої мови в гімназії укр. (а в іх тут аж 7) не спроміг ся навіть на виголошена промови до шкільної молодіжі. Не зайвим буде тут додати, що головну власність коло уладження і відатного переведення концерту поклав невтомний директор укр. гімназії в Перешибі п. А. Алискевич, який обнявши недавно гімназію, що під час довгого interregnum находилася в цілковитім розстрою і веладі, за два роки щирої праці привів її знова до съвітного розвитку так, що належить она тепер до добре ведених під зглядом педагогічним і науковим гімназій в краю. Не обмежаючися на тім, він заопікував ся дуже ревно шкільною молодіжю, згартував їх в многих новозаложених бурсах і улекшив їх удержанюванім „Дешевої кухні“. Цікаве і замітне для нас, що за те все діждав ся він не щиро від загалу, але частих нападів і злобних заміток, які від часу до часу являються ся на сторінках „Діла“.

— За хлібом. Передачера переїхало через Краків 10.000(!) сезонових робітників до Пруса і Німеччини. Вчера мало поїхати ще більше. Тяжкі часи!

— Дописець „Прикарпатської Русі“ в російськім консулаті у Відні? В „Галичаниї“ (ч. 50) читаємо, що дописець „Прикарпатської Русі“ В. І. Шавинського „пріютило у себе генеральне руське консульство“ (у Відні), забороняючи (очевидно про людське око — прим. Ред.) єму писати під псевдонімом „вів“ так підписував себе Шавинський в дописах до „Прик. Руси“, тому охрестив він себе „Буй-Туром“! — і даліше пише до „Прикарпатської Русі“. Добре знати!

— Кирина проти виборчої реформи. Чи реформа виборча перейде із поля переговорів в діло, не знати, мимо впевненів з одної і другої сторони, що є як найкрасіші вигляди. Як бачили ми вже в неодній справі (згадати хочи університетську), так і в справі виборчої реформи до сому підставляють ногу всякому порозумінню всеполітиці з подоляцькими союзниками. Баталія проти порозуміння веде ся енергично на сторінках головною двох органів: „Slowa polsko-go“ і „Gazet-i Narodow-oї“, в „Slow-i polsk-iм“ воює Грабський, а єму нестружені секундує п. Тадей Ценський в „Gazet-i Narodow-oї“. І от у вчерашнім числі „Gazet-i Narodow-oї“ появилася ся стаття з підписом п. Т. Ценського, в якій він без дрібки сорому юдить польських послів, що Русинам

*) На жаль те саме стало ся і з українською — Ред.

не належить ся ні одного мандату в куїї більшої посілості (в начерку признано 1 мандат), що в місці куїї рівнож не треба Русинам нічого дати, що не треба куїї середної власності, із якої могли би виходити рускі посли, що не треба загальчого, лише пропорціонального права виборчого в сільській куїї, бо можуть вийти Русини, що не треба дати Русинам з членів краєвого Видлу на 7 польських членів, лише на 8; — що конецькінцем Русинам вічого не треба дати, ні в соймі ні в повітових радах. Моральний сенс писанини Ценського заключає ся в гакатичній правді: ausrotten.

Але минули вже, Богу дякувати, ті часи, коли такі клічі ставали реальними фактами.

— 32.000 чеків між людьми. Львівський "Сокіл" зберег гроши на купно 4-міртвої площи коло стрійської рогачки і зібрали доси на ту ціль коло 25.000 К. Не став ще щось 110 тисяч, а площа буде власностю "Сокола". Се "дрібниця", а в тім властива річ, що "Сокіл" вислав на ріжні адреси патріотів около 40.000 почтових чеків, долучуючи їх до просьб о датки на купно площи. Як дізнаємося, то з тих 40 тисяч чеків вернуло з грішми около 8.000, а 32.000 чеків потонуло між паперами "патріотів". Оден чековий блянкет комп'юте 2 сот., а 32 тисячі блянкетів — 640 К! Пригадки мало помагають, а прецінь як би кождим чеком прислано 1 К, то була би гарна сумка, якою заплачено би морг площи.

— Галицький сойм збере ся ві второк дня 18. с. м. о 11. год. перед полуднем на засіданні, яке буде з черги 120-им I. сесії IX. періода галицького сойму. На днівній черзі поставлено 53 точок, а іменно: 1) перші читання вітів в краєвого Видлу: про краєвий бюджет на рік 1913; про замкнене рахунки краєвих фондів за рік 1911; з чинностій Видлу краєвого і краєвій комісії для справ промислових та краєвого Патронату рукоділ і дрібного промислу в обсягу підпоряднання краєвого промислу і рукоділ за час від 1. XI 1911. р. до 31. VII. 1912. р.; про прелімінар фонду пропіанційного на рік 1913; в справі продовження права користання з увільнення від додатку краєвого до податку домово-чиншового, та від додатку громадського до того податку і до 5% податку, побираного від домів увільнених від податку домово-чиншового тих будинків у Львові, котрі будуть вибудовані в місце 181 дому, призначених на збурене в цілі регуляції і асанациї міста; в справі часового увільнення від лодатку краєвого і додатків громадських до податку домово-чиншового домів збудованих в Підгужу в місце призначених на збурене в цілі регуляції міста для поправи санітарних відносин; що до справ гірничих; про краєву продажу солі; про потребу утворення в краєвім Заряді продажу солі посади заступника управителя бюро (звітником сих 9 точок в пос. Яль); з урядових чинностій за час від 1. жовтня 1911 до кінця червня 1912; в справі побільшення етату 1) концептового відділу, 2) служби сталої кр. Видлу, 3) побільшенні кредитів на удержані соймового будинку; в справі 1) етату рахункового відділу, 2) етату бюро краєвій Комісії для рентових осель, 3) етату бюро посередництва праці, 4) доповнення приписів про дистрикти і кошти подорожні, 5) вчислення частин додатків активальних до емеритури, 6) поборів машиніста соймового будинку, 7) дорожніх додатків для апілкантів і сталих дистриктів; в справі купна реальності на поміщені бюро кр. Видлу; в справі відновлення корол. замку на Вавели в Krakowі, за час від 1. листоп. 1911 до кінця липня 1912; в справі галицької Каси Ощадності у Львові; про краєві фонди на будову касарен для війска за час від 1. липня 1911 до 30. червня 1912; в справі дозволу повіту представництву в Boхні на затягнене іменем повіту позички 30.000 К на покрите частини коштів будови нового шпиталя загального в Boхні; в справі дозволу повіту раді в Berежанах на затягнене позички 250.000 K; в справі дозволу повіту раді в Городенці на приняті іменем повіту обовязку виплачування до естувуючого при повіту раді фонду емеритального для своїх урядників і слуг, та функціонарів повітової Каси щадничої в Городенці титулом постійної підмоги щорічно 8% платень етатових та вкладок почислених до емеритури; в справі дозволу повіту. Раді в Limanovі на приняті іменем повіту поруки за вкладки іх опрідентовані в маючій ся заложити повітовій Касі щадничої; в справі дозволу повіту. Раді в Skalatі на приняті іменем повіту по-

руки за вкладки в маючій ся засновати повітовій Касі щадничої; в справі утворення з розпарцельованих обшарів двірських в Bodnarivci ad Mайдан середній і в Molodilovі самостійної громади адміністраційної під назвою Bodnarivka польська; в справі утворення з Bilevanka ad Snyava самостійної громади адміністраційної; в справі влучення громад Chortkiv старий i Vaynanki до громади m. Chortkova; в справі утворення з присілка Ludvikivka ad Ladichin, повіта Terenovs'kyj, самостійної громади адміністраційної; в справі влучення присілка Lodina nova із громади Nagir'c' малі і утворення з него самостійної громади адміністраційної; в справі утворення з розпарцельованого обшару двірського в Olyshanniku нової громади адміністраційної під назвою Batorivs'ka; в справі утворення з присілка Syl'ce, що належить до громади Bozhikiv, повіта Pidgajci, як також з набутої мешканцями того присілка часті обшару двірського в Bozhikiv самостійної громади адміністраційної під назвою "Syl'ce ad Bozhikiv"; в справі влучення присілка Lenki i Bulyha із громади Tsemesnia i утворення з них самостійної громади адміністраційної під назвою Lenki з Bulyha; в справі влучення присілка Vayljanovychi із адміністраційної громади Hochovorivych i влучення до громади Stadlo; про замкнене рахунки фондациї Stan. gr. Skarbka za rik 1910; з заряду фондациї bl. p. gr. Bavorovskogo za rik 1911; в справі продажі польському Tov. gimb. "Sokil" в Bavorovі парцелі ч. k. 34. в Bavorovі; з предложенем звіту ц. k. Rady shk. kr. про стан прилюдного виховання за шк. рик 1910/11. в справі петиції учителів і учительок, та відів і сиріт по учителях о почисленні в дорожній пасажі літ служби до емеритури, признані, згідно підвищенні емеритури, платіж вдовичної, додатків на виховання, додатків пятилітніх і т. п.; (звітником в пос. Onishkevych); в справі зміни статуту краєвої комісії для справ рільничих; про краєві заведення наукові рільничі в Dublyanakh i про краєві станиці дослідні рільничі в Dublyanakh i u Lvov; в справі примінення постанов емеритального статуту для урядників кр. Видлу з дня 15. лютня 1898. до етапових функціонарів Akademii rільничої в Dublyanakh; про огорожну школу в Tarhovі на Bulyz'kі Kapitanivs'kі, про садівничий заклад в Zaliztsikah i про підприємства садівництва в kraju za rik 1911/12; про краєві низькі школи rільничі i вандрівну науку сільського господарства; про краєву висшу школу лісову у Lvovі za rik 1911/12; з чинностій що до півднєсения годівлі худоби в r. 1911; з чинностій що до підвесення молочарства; про Bank krajevij в справі підвищених капіталу закладового Banku krajevого; про чинності кр. Patronatu спілок ощадності i позичок та інших Spilok rільничих; про краєву Центральну Kasu для rільничих Spilok; про melioraciju; про регуляцію каналів rіk; про будову водних доріг; про аграрні операції; про краєвий курс практичний дренарських дозворів і перші читані звіту kр. Видлу про підвищенні поборів краєвих дозворів melioracijних (звітник пос. Pilat).

— Велика пожежа. В Starim Jarichovі, селі llyvіv'skого повіту, згорів dia 11. c. m. parovий mlin Kshechuvovych. Пожежа наслідком вітру розширила ся на сумежні селянські будинки i згоріло 20 селянських хат.

— Намірений підпал. "Przeglad" подав неімовірну чутку, що 12. марта мав згоріти цілій Stanislaviv, bo підпалено его рівночасно на кількох місцях. На щастя всі підпали в час погашено. Підпаличами мали бути неповно-літні обірванці, які волочуться по улицях, займають ся крадежками, щоби стати опісля злодіями з професії.

— Перед війною на даліні Сході. В Chancung розпочала ся конференція повноважніків губернаторів Mandjurij i представниками військовості в справі воргнізовання mongol'skoy кампанії. Тому, що немає готівки, уповноважено провінціональні банки випустити вонні папери на суму 2 milioniv dollariv. Iz яpan'skого жерела доносять, що заборона вивозу звіжа із провінції Kirin має обезпечити заохочення війска в поживу в часі mongol'skoy кампанії.

— Нові арештовані в справі зелінничих надум. Однієї прибув до Lvova слідчий судия з Zolocheva, Reshitilo, який веде доходження в справі зелінничих krad'jiv в Brodach i по переслуханню арештував двох зелінничих урядників: st. ofiціяла Gustava Dajca i adiunkta L. Barivodu. Виявило ся, що они оба допускали ся під час свого побуту в Brodach nad-

ужить. Головно Dajc, який був начальником товарів складів в Brodach, oцінював в порозумінні зі службою товари присилані до Rosiї через Broda низше, чим після тарафи, на чим потерпіла много Rosia. Надужити викрито вже перед 3 роками. В злуці з тими надумами перенесено Dajca до Lvova, a російське правительство видало австрійському

правителству процес о відшкодуванні.

— Чи може бути війна з Росією? Петербургский діоптичесь "Dziennika rozañskого" подав ось яку розмову з одним штабовим російським офіцером.

— Чи буде війна?

— Я не є дипломатом — відповів — але ві стратегічної точки кождай день провоковани зменшує можливість війни.

— Чому?

— Bo наступав весна.

— Отже тим більше?

— Противно. Так розумували старші емерити. В дійсності весна є найгіршою по-рою до ведення війни в нашім підсні.

— Отже думаєте, що зима є лучша?

— Без сумів.

— A 1812. рік? A примір Napoléona?

— Ce були давні часи, а нині умовини змінилися; впрочому примір Napoléona зробив се власне, що наші сусіди приготовили як найкраще свої війска до зимової кампанії, при чим приготовили много теплого одягу i загалом все, що дозволило би оминути катастрофу, якої жертвою впав Napoléon. При тім всім вістують імовірно при головних штабах в Berlіні i у Vіdnі як вайподрібніше оброблені пляни зимової кампанії.

— Чому уважають зиму відповідно до ведення війни?

— Задля много, велими много причин, з яких згадаю кілька: Зимою замерзають наші ріки, що саме о много улекшило бі переїзд ворожим військам. Вдруге у внутрішніх губерніях Rosiї, де дася відчуває велика недостача зелінниць, головною комунікаційною артерією в Volga; зимою, коли замерзає ріка, було там велими трудні уоружені. Впрочому не уважаю зиму за ідеальну пору до ведення війни, кажу лише, що з двох лихих, зима є лучшою від весни. Зимою можна вести війну, а весною було би се майже неможливим.

— Чому?

— З причини розтопів, які при недостачі битих шляхів утруднюють велими комунікацію. Прецінь на весну весь наш край замінюється в одну велику трясавицю а земля разомокла на кілька ліктів, виглядає як лярета, в ту пору прямо не можна би перебути дороги в області чорновоза на півдні Rosiї, де, як додадують ся, випало бы вести Австрії війну. Не много лучше діє ся на Litvі, де властиво одна літня дорога, яка йде з Kovna do Dnaburgs, (ominauchy Vil'no), а з Dnaburg'a, майже рівнобіжно з зелінничим шляхом до Peterburga. Ся дорога втратила від часу, коли збудовано зелінницю, зовсім своє значення, служить виключно місцевій комунікації, якожи єї не направляють, тому находить ся она в найгіршім стані. Інші дуже короткі i незначні дороги не мають ніякої стратегічної вартості. Rosia, яка посвячує найсильніші торговельні потреби краю, не дозволяє заводити комунікаційні дороги, маючи саме на єї небезпеку в случаю війни. Власти воїнів зелінські дороги є се звичайні полеві дороги, неможливі в часі весни i осені. О скільки ще скорше висихають пісковаті околиці Vil'na, то Жмуді не можна буквально в часі кількох місяців з причини болота перейти, та саме можна сказати про Min'sk i Pin'sk, в яких є повно бағон i мочарі. В таких умовах бути би переїзд війск страшно тяжкий, а перевіз тяжких гармат прямо неможливий. Додаймо, що головні вигляди побіди наших ворогів залежать переважно від скорості, з якою би они вперед посували ся, зоки Rosia змогла би стягнути свої війска зі своїх величезних областей.

— Прецінь розтопи ся короткий лише період.

— Період, але прийменине не короткий, а головно, що в іншій порі припадає він на полудні, в іншій в Конгресівці, а ще пізніше на Liatvi. В північних повітах Liatvi, прим. в vіtebskій губернії, зачинають ся полеві роботи звичайно не скорше, чим на sv. Jurij, бо до сеї пори звичайно остають там сніги. Sv. Jurij припадає на день 23. цвітня ста-рого стилю, або 6. мая нового. Розуміється, бу-

вають в часі весни, але се тяжко предвидіти.

— По американські. Одна з американських часописів пише: Біля Barren було від кількох літ містечко L'vov. Стояло там поверх 100 домів, почтовий будинок, торгові, словом жите плюло зовсім нормально, а між мешканцями було також кілька галицьких родин. Тепер містечко L'vov зникне з поверхні землі. Чому? Отсе покінчено вирубувати доохрестні ліси. В середу з торжественным обрядом перерізано останні колоди дерева в місцеві тартаку i ціле населене, що числив поверх 250 родин, переносить ся до Bear Creek, де отворено великий вируб працівників лісів. Будинки оставлені м сточку будуть скоро розібрани i навіть сліду не остане них. То називає ся по американські.

— Істинно-російські в театрі. "Dziennik Petersburski" доносить: В суботу, по укінченю нарад, члені візду монархістів були на представлена в alexandrівському театрі. Грали "Kozmu-Miñina". В місцях дуже патетичних союзників голосно висловлювали свою думку: "Слушно, рация, дяка тобі, Cusanin!". По першім акті п. Markov встав з місця i закричав на цілу салю: "Найбільшому сам

— Білети вступу на галерю на вторникове засідання сойму буде видавати соймова канцелярія в понеділок від 11. до 12. год., а на дальній засідання від 9. до 10. год. рано перед засіданням.

Потреба реформи богослужебного співу у галицьких греко-католицьких церквах.

Написав о. Евген Турula, катехит в Теребовлі.

1) Достойнство церковного пісня; 2) його характер, та ріжниця від музики съїцкої. 3) Спів партесний у галицьких церквах. 4) Спів крилосний (самоїлка) у гал. церквах. 5) Церковні хори потні по селах і містах. 6) Про уживані фігармонії в церквах.

(Конець).

Може знову хтось подати таку раду, щоби у наших церквах заводили крилоси, котрі би і в будень співали. А чи се є можливість? Чи можна удержати кількох крилосних співаків, наколи сам дяк має не великі доходи. У нас нема на того рода ціли правительствених фондів як прим. в Росії, де кождий крилосний співак бере місячну платню. А годі знова вимагати, щоби наші люди в будень покидали конечну роботу в господарстві а ішли зовсім безкорисно співати в крилосі; в тої то причини у нас в будні дни співає лише сам дяк. Чи ж не було б лучше, наколи бі він замість дерти ся голосом, засів до фігармонії співав при її супроводі? Певна річ, що уживати сего інструменту годило би ся лише в будні дни, бо в неділю і съївата вже легко зложита крилос. До співу належало би видобувати з гармонії лише так сильні звуки, щоби они не переступали сили співу одної особи. Граючий повинен кромі самого чистого супроводу залишити всяких додаткових пригризов і закінчень, риторнелів і т. ін. Ще гірше поступав би, наколи би грав в церкві мельодії без слів, хоч би они були як найповажніший змісту. На жаль наші півці, котрі в церкві грають на фігармонії, люблять аж надто пописувати ся самою грою без слів, що лиши попаде ся під руку в так зв. підручниках альбомах для фігармонії. Много там съїцкої музики, а і се, що там називає ся „Kirchenlied“ і се не є нашого обрядового характеру. Таке мішане наших чудових релігійних напівів з чужими творами виглядає дивоглядно.

Гармоній повинна ві співом зачинати і знимати кінчики, — она має лиці доповнити недостачу більшої скількості голосів.*). Она має затирати недостачі в голосі співаючого та помагати ему, щоби надміру не мучив ся. Не оден дяк з красивим голосом довго міг би ним служити церкві, наколи би співав при фігармонії, — а так сам небавком вірве его, що очевидно відтак мусить відбити ся на „красі“ обряду.

Фігармонія має ще і ту добрі сторону, що держить голос співаючого в мірі; він не потребує бояти ся, що в високих тонах ему годі буде витягнути мельодію; она усе буде плисти середною дорогою і буде приступна для кожного голосу людського. Гра на фігармонії в церкві впливає дуже корисно на вироблене слуху у нашого селянства. Нарід вслушуючи ся в правильні і прості акорди інструменту починає сам поволі поправно співати. Особливо в виученню всенародного співу фігармонія може принести великий хосен. Я запримітив, що нарід чудово співав на самолівку там, де заведена гра на фігармонії. Ось хоч би взяти на примір отсі місцевості: як Кобиловолок, Яблонів (подільський), Ілавче, Сухостав, Коцюбинці, Хоростків і ін.

Не єсм знов так великим приклонником фігармонії, щоби я уважав за рів конечну її заводити у наших церквах. Я можу її уважати яко певного рода „malum necessarium“ для піднесення нашого всенародного співу.

Коли денебудь у якій церкві можна би її заступити хоч малім, в будні дні співати кількасот тисяч доларів.

*.) Коли в XVI. в. введено супровід інструментальний в західній церкві, — то він ішов разом з хором; з ним зачинав і кінчик. Значить, музику інструментальну введено лише яко средство до скріплення людських голосів.

чим кількаголосовим крилосом, там она з зовсім злишно.

Думаю однак, що если нам ходить о правдиве піднесене нашого обряду і о се, що би він сповнив свою ціль яко середник притягаючий людей до церкви та заспокоюючий їх душевні потреби, належить нам без упередження зробо застановити ся над користями, які може принести уживані фігармонії в церкві. Обряд чайже не єсть чимсь так сталим, незмінним, що не могло би ся в міру конечних потреб съївта і поступу змінити. Розходить ся головно о те, щоби наш обряд не хибив своєї цілі і став ся середником усвічувичим чоловіка і підносячим его до Бога.

Отих кілька заміток я посмів піднести в справі незвичайно важній, якою в зреформоване нашого церковного га іцкого співу. Решту заміток пошиша здоровома мислячим одиницям, котрим о ючо більше не розходить ся, як лиши о правдиву славу Бога і душевне добро народу, котрі не погордять жадним хосенем середником, який може сей народ до сеї цілі довести. Таким средством ублагородяючим і підносячим до Бога навіть управного духа людского в безперечно церковна музика ведена в тім напрямі і характері, який її надали перші віки християнства. Музика перших християн була висловом і висловом їх релігійних чувств. В випінших часах має она прямо противне післанництво; она має розпалити серця рівнодушні для любові Божої. В юї і через ю ми можемо легко відшукати туто красу і велич Божого ества, котру згубні напрями съїтової науки і штуки хочуть притемнати у нашому серцю. Та музика церковна стане ся тою Божою іскрою, в котрої розжарить ся давній съївтій огонь в закостівіх від подуву невірства душах.

Телеграми

з дня 15. марта.

Відень. Міністерська рада призначила 1,000.000 К на роботи при дорогах в Галичині, щоби помочь убогому населеню в теперішніх тяжких часах.

Будапешт. (ТКБ). Палата вельмож відкинула під час дальших нарад внесок Пропая на переході до дневної черги нарад над предлогом про виборчу реформу. Коли приступлено до нарад над тем предметом, члени опозиції вийшли зі салі. Принятов головний в подрібній дискусії предлогу. Нині на пополуднєвім засіданні настутить замкнені сесії.

Білгород. Часописи визивають правительство, щоби привішло з помочию селянському станови, бо грозить ему голод.

Відень. Настрій на біржі був вчера дуже добрий.

Берлін. „Rhein. Westphal. Ztg.“ оголосував незвичайно остру відозву під адресою Австро-Угорщини, щоби монархія скріпила свої військові сили, бо супроти останніх підїдя на Балкані мусить піднести тридержавний союз стан своїх оружних сил, коли хоч задержати своє становище на межанароднім видні.

Лондон. Велико-британська адміністрація маринки видала вчера флотовий прелімінар на р. 1913 і 19.4. Виносить він 46, 309.300 ф. шт. (на 1912. р. виносив 45,075.400 ф. шт.). Прелімінар містить побільшне залога 8.000 людей, так, що вся маринарска залога буде виносити в марці 1914. р. 146.000 офіцірів і жовнір'в, 2,052.400 ф. шт. призначено на розпочате працы коло кораблів нової програми, яка буде виносити 5 воязних кораблів, 9 легких крізляків, 16 коянтрорпедовців і много підводних суден і помічних кораблів.

Петербург. (Пет. Аг.). Держ. дума постановила одноголосно просити правительство, щоби заявило, що зарядити в цілі управління цін ропалу.

Новий Йорк. (ТКБ). В Люївіана, Тексас, Алабама, Місісіпі і Тенесе шаїла оводі страшна буря. Згинуло 130 осіб. Шкода виносить кількасот тисяч доларів.

Париж. (ТКБ). Буджетова комісія палати приняла 27 голосами проти 4 в основі кредиту на уоруження, які однак зменшила о 80 мільйонів.

Вже час

замовляти природні літургічні

ВИНА

в

Народній Торговлі

у Львові.

Австрійські по 106 К за гект.

Гагаїські по 132 К за гект.

Самородні по 142 К за гект.

Специальний Самородні по 180 К за гект.

Ціни розуміють ся франко Львів, отже фрахт оплачує замовлюючий лише від Львова до своєї станиці. При замовленнях нижче гектолітра до 50 літрів ціна підвищується до 50 літрів, а при замовленнях вище 50 літрів підвищується до 80 літрів на літрі.

За бочки, звернені до двох місяців франко до „Магазину Народної Торговлі в Стрию“, звертається ціна по 80 сотині за 100 літрів.

Поручаємо „МЕДІ ПІТНІ“ по 160 за літру. 504(8)

Посада дяка до обнія від неділі Томіної в Мишкові, п. Більче золоте. Від компетентів вимагається: моральності, чесноти, тверезості, тенорового голосу і розуміння типіка. Уміючи грата на фігармонії і провадити хор мають першеньство. Крім дяківства можна обніти провід крамниці церковної, хто буде укваліфікований до того. Зголосення в маркою на відповідь слати до уряду парохіального.

507(1)

!!! Свій до свого !!!

Перший Український Висилковий Дім
Музичних Струмінгів

ОРКАН

у Львові, ул. Тиха ч. 1.

поручає по найдешевших цінах: скрипки баси, цитри, флейти, кларнети, труби, бубни і т. д. та закладає цілі сокільські, січові, читальняні й шкільні струнні або дуті оркестри на всякий склад.

Цінник даром.

453(26)

Поручається
Впр. Духовенству
торговлю, роботи
знарядів і різ
церковних

Володимира Устенського

у Львові, ул. Руска ч. 8.

Всякі знищенні знарядів і ризи приймається до відновлення, під гарантією і по найнижчих цінах.

На ждані висилається ілюстрований
цінник оплатно.

Асекуруйте своє майно від огню

В „Дністрі“!

Кождий Русин повинен асекурувати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одинації то добробит цілого народу.

Кождий Русин повинен асекурувати ся тільки в рускій товаристві взаємних обезпечень

Дністер

Нема жадного іншого руского товариства асекуруючого, тільки один

Дністер

„Дністер“ рахує найдешевші оплати за обезпечення селянських будинків.

„Дністер“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1912 виносить зворот 10%.

„Дністер“ оцінює та виплачує школи по огні скоро і ретельно, а до комісії заобезпечення селянських будинків.

„Дністер“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1912 виносить зворот 10%.

Люди асекуровані в „Дністру“ можуть дістати позичку в всіх великих банках і в Товаристві взаємного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністру“ виносять з кінцем 1912 року 3,910.293 коп.

„Дністер“ приймає обезпечення на життя у всіх догідних комбінаціях (на дожите, посмертні капіталі, посаги, ренти).

В „Дністру“ можна обезпечити від крадіжки з вломом движимості всікого рода, а товариства кредитові готівку, цінні папери і векселі за дешевою оплатою премії.

Адреса „Дністру“: Товариство взаємних обезпечення „Дністер“ у Львові, у власній буд. ул. Руска ч. 20.

З друкарні В. А. Шайковського у Львові.